

שבועון מקוון היוצא לאור ע"י כולל "שפת יעקב" פה עה"ק מבוא חורון — גליון מספר 1 פ"ש במדבר תשע"א

מנהר

להשקות צמחי חסדך • היוצא מעדן

סימן לבנים

סיפור ומוסר | ר' יוסי ירון
מעשה במצלמה אבודה

נהר סמבטיון

מהלכות שבת | ר' יוסי כהן
בע"ה החל משבוע הבא

על קצה המטה

מו"ר הרב אליהו אמסלם שליט"א
עניינם של ימי הספירה

נהר דיינור

גיצים מתורת הרב קוק | אג"א
המימוש העצמי ביהדות

למקום שהנחלים

שאלות הלכתיות בתנ"ך | ר' אשי הרו
איך יהושע השתחוה למלאך?

ממעין החסידות

ר' דוד צנגר
על המדות והדמיון

חופים

כתב עת לשירה

מארגן

על קצה המטה

מאת מו"ר הרב אמסלם שליט"א

שגיבותם של ימי הספירה ומלחמתו של עמלק

בספרי חסידות ומוסר מדגישים ביותר את חשיבותם של ימים אלו שבין פסח לשבועות, ימים קדושים נשגבים ומאירים מאד. לא לחינם כתב הרמב"ן על ימים אלו שהם כימי חול המועד.

בכל יום ויום מימי הספירה יכול כל אחד לפעול דברים עצומים, על עצמו ועל הכלל. כפי שכתב החת"ס: "כי אפשר לפעול ביום אחד של ימי הספירה, מה שבימים אחרים פועלים במשך שנתיים ימים"

עיקר העבודה בימים אלו הוא בעניין מידות טובות, כפי שרמזו במספר ימי הספירה – מ'ט. שהם בגימטריה "לב טוב".
ובייחוד מ"ג בעומר, אז נותרים "טוב" ימים, לזכות לתורה – "לאור כי טוב".

אמנם, איתא בספרים שמול קדושה זו מופיע כוחו של עמלק, המפתה ומסית את האדם להיות בבחינת "ואתה עייף וייגע", לרפות ידיים מן התורה. ועל האדם להתחזק ולהלחם כנגדו. לא לחינם בזמן הזה, בעת שיצאו בני ישראל ממצרים, והתקרבו למעמד הר סיני, למתן תורה,

דווקא אז "קפץ אותו רשע לאמבטי, וציננה", "ויילחם עם ישראל ברפידים" – שרפו ידיהם מן התורה"
וכל שנה חוזר ומתעורר כוחו של עמלק, לנסות להלחם בישראל. ועלינו כל שנה לנצחו בכח "ויהי ידיו אמונה", לחזק ידינו בכל כחנו בלימוד התורה וחיזוק האמונה.
ובייחוד במים אלו שמדברים על ירושלים, עלינו לחזק את כוחה על ידי "כי מציון תצא תורה, ודבר ה' מירושלים"
ונשוב לציון ברינה,
ובשמחת עולם.

על המימוש העצמי

בדורנו זה ניכרת מאד הדרישה למימוש עצמי, "ההגשה העצמית" עומדת בראש כל השאיפות. בני האדם חפצים לחיות כפי מה שהם, ולא על פי תכתיבי הזולת. ועלינו להתבונן בדבר ממקורה של תורה, לדעת – הטוב הוא הדבר או רע, ולבור האוכל מתוך הפסולת.

הנה מצינו בחז"ל **"שלכל אדם ואדם חשיבות עצומה, ככל היקום כולו"**: "... לפיכך נברא אדם יחידי ללמדך שכל המאבד נפש אחד מישראל מעלה עליו הכתוב כאילו איבד עולם מלא וכל המקיים נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם מלא...". ויותר מכך, יש לאדם גם חשיבות **ייחודית**, כהמשך המשנה שם: "... מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא טבע כל אדם בחותמו של אדם הראשון ואין אחד מהן דומה לחבירו..." כל אדם הוא ייחודי, יחיד, ואין כמותו בעולם, ולא היה מעולם!

לכל אדם אופי משלו, דעות משלו, מחשבות ייחודיות לו, ומעל הכל – נפש ייחודית לו. "...לפיכך כל אחד ואחד חייב לומר בשבילי נברא העולם" אם כל אדם הוא ייחודי, וחשוב ככל העולם כולו, ודאי ראוי לבחוא אפילו רק עבורו את כל העולם! ומכיוון שלכל אדם חשיבות רבה, ודאי מן הראוי שיוכל להתבטא, ולהוציא לפועל את יכולותיו ללא מעכב². א"כ **ההגשמה העצמית וודאי חיונית היא כשורשה!**

אמנם **פה מתעוררת השאלה העומדת ביסוד הכל**. והיא – **לשם מה? מה המניע העומד ביסוד השאיפה ל"הגשמה עצמית"?**

¹ משנה, סנהדרין ד, ה.
² עיין מוסי"א, בפסקה האחרונה בספר.

וכאן טמון שורש ההבדל בין התפיסה החילונית החומרית, אל מול התפיסה היהודית. **במבט החילוני**, לאדם יצרים, תאוות, ובטבעו לממש אותם, ולהתנגד לכל מי שמעכבו בכך. למשל, רצונו לשיר בקול? אז ישיר! ומה בכך שזה אמצע הלילה? **האדם שהגיע להגשמה העצמית החילונית, אינו אלא פרא אדם**, חייט־טרף שאינו מתחשב בשום דבר, הוא אגואיסט ואנרכיסט גמור, ממילא אין הוא יכול להוות חלק משום עם, מדינה ומשטר. א"כ **שיאו של המימוש העצמי החילוני – ההפקרות**.

ומהי ההגשמה העצמית היהודית? – מימוש הייעוד!
היהודי המאמין יודע **שלכל דבר בעולם – מטרה, והיחיד הוא חלק מהמטרה הכללית**³.

ככל שהיחיד ממלא את יעדו ביתר שלמות כך הוא חש עצמו חלק מהכלל, מהעם, מהעולם כולו, שהלא כעת יש לו תפקיד חיוני בשלמות הכללית. אדם כזה לעולם לא יהיה אנרכיסט, או יתנהג בחוסר מוסריות, להפך, **הוא ממש את עצמו, למען שלמות הכל, למען הזולת, ולמעלה מזה – לשם הקב"ה!** וכאשר היהודי ממלא את יעדו המיוחד, מתוך כך הוא יכול להתפקד לשבטו, למשפחתו, להיות חלק מהסדר הכללי שסידר הקב"ה את עמ"י **"וַיִּדְבֹר יְקֹקֶךָ אֶל מִצְיָהוּ וְאֶל אֶהֱרֹן לְאֹמֹר: אִישׁ עַל דְּגֻלוֹ בְּאֶתֶר לְבֵית אֲבֹתְכֶם יַחְנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"**⁴. והכל סביב למרכז הקודש – **"...סְבִיב לְאַהֲל מוֹעֵד יַחְנוּ"**⁵.

³ עיין ע"ר ב, (בתפילת ימים נוראים) ד"ה 'אלקי, עד שלא נוצרתי איני כדאי'.
⁴ במדבר ב, א-ב.
⁵ שם.

תיקון המידות בימי ספירת העומר

מדה בגימטריא 49 וגם אותיות "דמה" (מלשון דמיון).
ר' נחמן אומר באחת משיחותיו שצריך לקרוא ליצר הרע בשם אחר – כח המדמה. הדימיון הוא כח עצום. ע"י שימוש נכון בו אפשר להגיע למעלת הנבואה, כמו שכתוב – "וביד הנביאים אדמה".
מנגד, ע"י שימוש לא נכון בדמיון ניתן להגיע לכל מיני חטאים ומידות רעות.
רבינו שניאור זלמן מלאדי מסביר ב'תניא' שיש עשר כוחות בנפש שמורכבים משכל ומידות.
היווצרות המדות והתגלותן במעשה הם תוצאה של התהליך המחשבתי-שכלי.
לכן בבואנו לעסוק בתיקון המידות חייבים לטפל בשורש העמוק – לתקן את הדימונות הרעים, לחשוב רק מחשבות טובות, ולפרש נכון את המציאות. דבר זה יוביל להתגלות המעשית במידות.

נהגו ללמוד מסכת סוטה בימי ספירת העומר. חוץ מן העובדה שיש במסכת זו 49 דפים יש בה קשר פנימי ותובנות עמוקות לעבודת הנפש בימים אלה
מנחת סוטה ומנחת העומר באות מן השעורים, שעורים הם מאכל בהמה. במשנה מובא: "רכן גמליאל אומר כשם שמעשיה מעשה בהמה כך קורבנה מאכל בהמה".
בימי ספירת העומר אנו מתבררים ומתקנים את ההתנהגות הבהמית, כדי להגיע למתן תורה שאז מקריבים את שתי הלחם שזה מאכל אדם. הגמ' אומרת "כל הרואה סוטה בקילקולה יזיר עצמו מן היין" מפרש רשי: "שהיין מביא לידי קלות ראש".
יוצא מכאן שהתיקון מתחיל מהראש - **דמה** (הדימיון). "אדם להבל דמה" (תהילים קמז, ד) עובר דרך הלב - **הדם**. ומתגלה **במדה**.
יהי רצון שמזכה לתיקון הדעת והדימיון למחשבות טובות ולמידות נאות ומתוקנות.